

DBC'S ÅRSBERETNING 2015

KORT OM DBC

DBC driver og udvikler den bibliografiske og it-mæssige infrastruktur til bibliotekerne i Danmark.

Det gør vi blandt andet ved at:

- udfærdige den danske nationalbibliografi, der er en fortegnelse over bøger, film, musik, internetdokumenter m.m., der udkommer i Danmark
- udarbejde en bibliotekskatalogisering, hvor materialer af særlig relevans for de kommunale biblioteker forsynes med yderligere registrering af data, målrettet brugen i bibliotekerne
- drive og udvikle de danske bibliotekers fælles base, Danbib, der blandt andet understøtter det fælles lånesamarbejde mellem bibliotekerne
- drive og videreudvikle bibliotek.dk, der er borgernes fælles indgang til alle danske udgivelser og til de danske bibliotekers samlinger og digitale ressourcer, og hvor man kan søge og bestille materialer fra alle landets biblioteker
- drive og udvikle den nationale databrønd og et stort antal webservices, der er ryggraden i biblioteksinfrastrukturen
- drive og udvikle artikeltjenesterne Faktalink og Forfatterweb og film-tjenesten Filmstriben
- producere lektørudtalelser/materialevurderinger til brug for bibliotekernes materialeanskaffelse og formidling.

DBC er et aktieselskab ejet af KL (61,5 %) og staten (38,5 %).

DBC'S ÅRSBERETNING 2015
Marts 2016

Udgivet af
DBC as
Tempovej 7-11
2750 Ballerup
Tlf. 44 86 77 77
dbc@dbc.dk
CVR 15149043

Design BGRAPHIC
Foto Claus Peuckert (forside),
Poul Bergstrøm Hansen (s. 6 og 18)
Lone Rasmussen (s. 5, 8, 9, 11, 16 og 18)
Camilla Bødker Thomsen (s. 17)

INDHOLD

DBC i 2015	4
Bibliografisk udvikling	5
It-udvikling	8
Produkter	13
Dialog med bibliotekerne	16
Corporate Social Responsibility (CSR)	19
Økonomiske nøgletal	20
Statistik på kerneområder	22

DBC I 2015

Også i 2015 har migreringen til serviceorienteret arkitektur sat tydelige spor i DBC's udvikling og økonomi.

Genbrug giver mening

En af de vigtige drivkræfter bag den serviceorienterede arkitektur: at generiske udviklingsresultater kan anvendes i flere forskellige sammenhænge, kommer til udtryk i det fælles bibliotekssystem (FBS), som de første to kommuner tog i brug i løbet af året.

FBS benytter den nationale databrønd og en række Danbib-services, og det gør systemet billigere, fordi bibliotekerne allerede har betalt én gang for disse ting og naturligvis ikke skal gøre det igen.

Produkter på vej ud

Arkitekturen i FBS overflødiggør dele af DBC's hidtidige produktsortiment. Når bibliotekerne baserer sig på den centrale databrønd frem for en lokal database, skal de ikke have vedligeholdt den lokale base, og derfor glider produktet 'data-leverancer' ud af DBC's sortiment og omsætning. Også DBC's bibliotekssystem Integra ophører i forbindelse med bibliotekernes overgang til FBS.

I alt reduceres DBC's omsætning med mere end 10 mio. kr. som følge af overgangen til FBS. Vi har gennem en årrække kunnet forberede os på situationen og har således nedbragt antallet af årsværk fra 161 i 2013 til 152 ved indgangen til 2016. Kapacitetsomkostningerne er nedbragt med 20 % i samme periode.

Faktisk er omkostningsopbremsningen sket så hurtigt, at vi har "overhalet" omsætningsbortfaldet. Det er forklaringen på, at DBC kommer ud med et unormalt stort overskud i 2015 – mere end 6 mio. kr. efter skat – og også gjorde det i 2014 (4 mio. kr. efter skat). Men det er altså en stakket frist, og vi imødeser betydeligt smallere resultater i de kommende år.

Billigere Danbib

Ved indgangen til 2015 reducerede vi katalogiseringsbidraget med 7 %. Denne prisreduktion er ved årsskiftet 2015/16 fulgt op med en reduktion af prisen på Danbib med 5 %. Også denne prisreduktion kan føres tilbage til migreringen til serviceorienteret arkitektur, der rummer besparelspotentialer på it-driften.

Data science

Et andet rationaliseringspotentiale ligger i at inddrage data science i katalogiseringsarbejdet – vi har i 2015 taget data science i brug som understøttende værktøj i forbindelse med tildeling af emneord og klassemærker.

Data science er også omdrejningspunktet i vores arbejde med at udvikle fremtidens intelligente bibliotekssøgning, der ud fra kendskab til adfærdsmønstre og præferencer kan give et bud på, hvad der er relevant for brugeren, og på den baggrund tilbyde målrettede anbefalinger og bedre ranking af søgeresultaterne.

BIBLIOGRAFISK UDVIKLING

Repræsentanter fra folke- og skolebiblioteker rådgiver i BKM-udvalget DBC om bibliotekskatalogisering og materialevurderinger af bøger, film, lyd og multimedier. Udvalget holdt sit første møde i maj 2015. Formålet er at sikre, at selektion og registrering fortsat er i tråd med bibliotekernes behov.

DBC's bibliografiske arbejde i 2015 afspejler et generelt stigende fokus på at danne relationer mellem dataelementer. Nøgleord er desuden: voksende digitalisering, deling af poster i det fælles bibliotekssystem og optimering af vores arbejdsmetoder ved hjælp af data science.

Tættere samarbejde om bibliografiske data

DBC har i 2015 etableret de tekniske og bibliografiske forudsætninger for, at databrønden kan fungere som katalogbase for det fælles bibliotekssystem, FBS. DBC og biblioteker, der benytter systemet, vil fysisk dele de samme poster, og udveksling af data mellem bibliotekerne og DBC vil blive forenklet.

Bibliotekskatalogisering

Den digitale udvikling har forstærket behovet for metadata i den nationale databrønd til at understøtte det digitale bibliotek. For bibliotekskatalogiseringen

har det betydet en ændring fra alene at omfatte katalogiseringsaktiviteter til også at omfatte indsamling og bearbejdning af metadata til f.eks. licenserede digitale ressourcer. Der er indgået aftale med DDB om fælles prioritering af, hvilke nye kilder, DBC lægger i brønden.

En ny løsning, der understøtter udvælgelse af e-bøger til BKM (bibliotekskatalogiseret materiale), er sat i drift. Hermed kan eReolens redaktion gøre brug af DBC's BKM-udvælgelse i forbindelse med udvælgelse af titler, der skal indgå i eReolen.

Nationalbibliografien

Flere forlag annoncerede i 2015 storstilet digitalisering af bagkataloger. DBC har derfor arbejdet med forslag til, hvordan en større volumen af digitaliseringer kan håndteres nationalbibliografisk.

Adgang til flere Infomediaartikler

Med støtte fra Slots- og Kulturstyrelsen har vi i 2015 gennemført projekter, som automatisk har beriget artikel- og anmeldelsesposter retrospektivt med Infomedia id-numre, hvilket er forudsætningen for

at kunne linke fra artikelposterne til selve artiklerne i Infomedia. Hermed gives der adgang til knap 20.000 flere artikler og anmeldelser i Infomedia fra artikel- og anmeldelsesposter.

Kollektiv katalogiseringservice

2015 var første år med fuld drift af aftalen med centralbibliotekerne om, at DBC katalogiserer titler inden for samarbejdet om indkøb af udenlandske bøger. Ultimo 2015 blev der foretaget en evaluering af aftalen, der løber videre i 2016.

Katalogiseringsklienten giver automatisk forslag til emneord og klassemærker. På den måde er data science blevet et integreret værktøj i medarbejdernes daglige arbejdsredskab. Det begyndte som et eksperiment på artikelområdet og er nu bredt ud til flere materialer.

Automatiske forslag til emneord

DBC's katalogiseringsklient er i 2015 blevet udvidet med funktioner, der giver medarbejderne forslag til emneord og klassifikation i den konkrete katalogiseringsituation. Det sker på basis af eksperimenter med data science på artikelområdet, hvor computeren ud fra emneordstildeling i tidligere registreringer 'lærte' at tildele emneord til nye artikler.

Der blev endvidere i 2015 arbejdet med mulighederne for – efter samme metode – at danne et netværk af DBC's emneord, som kan anvendes dels til at visualisere sammenhænge mellem emneordene, dels til at forbedre søgning på emneord.

Nye katalogiseringsregler

Stadig flere lande går over til de nye internationale katalogiseringsregler RDA – Resource Description and Access. DBC deltager i arbejdsgrupper under Bibliografisk Råd, hvor det drøftes, om Danmark skal gå over til RDA. I 2015 har der været fokus på at tilvejebringe et grundlag for en beslutning, som forventes truffet af Slots- og Kulturstyrelsen i 2016. Desuden deltager DBC i arbejdet i EURIG (European RDA Interest Group) og i den globale biblioteksorganisation IFLA, hvor vi taler for et tættere samarbejde mellem RDA og IFLAs internationale regelsæt for bibliografisk beskrivelse, ISBD.

Formater

RDA er i høj grad baseret på IFLA's Functional Requirements for Bibliographic Records (FRBR) og dermed på gruppering af og dannelse af relationer mellem dataelementer. MARC-formatet understøtter ikke det fulde potentiale i RDA. Library of Congress har derfor iværksat et arbejde med at udvikle et nyt format til afløsning for MARC-formatet, BIBFRAME, der er baseret på linked data-principper. I 2015 har Library of Congress testet katalogisering i BIBFRAME som alternativ til MARC. DBC har også i 2015 fulgt udviklingen og deltager i en arbejdsgruppe om emnet under Bibliografisk Råd.

Autoritetsdata

Dannelse af relationer mellem dataelementer tillægges stadig større vægt, og dermed stiger betydningen af autoritetsdata. DBC har i 2015 bidraget til fremlæggelsen af første fase af en national strategi for autoritetsdata. Endvidere har vi deltaget i to arbejdsgrupper under Bibliografisk Råd med henblik på at analysere og yderligere beskrive elementer i den nationale strategis første fase, således at en endelig national strategi kan besluttes af Slots- og Kulturstyrelsen i 2016.

På de indre linjer har DBC's arbejde med linked data også i 2015 været fokuseret på autoritetsdata. Den nye datamodel for kontrollerede forfatternavne, som er flyttet fra den enkelte bibliografiske post til særlige autoritetsposter, er taget bredere i brug, og vi har arbejdet med at berige DBC's autoritetsposter med data fra det internationale samarbejde VIAF (Virtual International Authority File), således at de national-bibliografiske forfatternavne blandt andet får tilføjet navneidentifikatoren ISNI – en vigtig nøgle til at kunne give adgang til yderligere information om en forfatter som linked data.

IT-UDVIKLING

Migreringen af Danbib-komplekset til serviceorienteret arkitektur fortsætter. Udviklingen har i 2015 haft stort fokus på de nationale services, som i første omgang det fælles bibliotekssystem FBS har taget i brug. Målet er at konsolidere Danbib, bibliotek.dk og FBS i samme databrønd for at opnå størst mulig synergi mellem de tre produkter.

Samarbejde med DDB

Releaseplanen, der beskriver de udviklingsopgaver for den nationale biblioteksinfrastruktur, som forventes udviklet i et kommende år, er en fælles planlægningsopgave mellem DDB og DBC. Udarbejdelse af Releaseplan 2016 samt løbende opfølgning på Releaseplan 2015 er således foregået i tæt samarbejde med DDB.

Den indledende planlægning af Releaseplan 2016 begyndte i januar 2015, hvor bibliotekerne kom med ønsker og ideer ved en workshop. Herefter blev der udarbejdet konkrete idebeskrivelser, som blev sendt i høring i foråret 2015.

Planlægning og estimering af de enkelte projekter gennemføres en rum tid før selve udførelsen af opgaven, hvorfor det i flere tilfælde efterfølgende har været nødvendigt at genestimere og prioritere udviklingsprojekterne. Dette har også været realiteterne i 2015, hvilket har betydet afvigelser i forhold til den oprindelige plan. Det store tidsinterval mellem planlægning og udførelse er indlysende u hensigtsmæssigt, og hensigten er da også at minimere dette tidsrum fra 2017.

Den indledende planlægning af udviklingen af den nationale biblioteksinfrastruktur i 2016 begyndte allerede i januar 2015, hvor bibliotekerne kom med ønsker og ideer ved en workshop.

15 års fødselsdag: Den 31. oktober 2000 gik første version af bibliotek.dk i luften efter vedtagelsen af en ny bibliotekslov tidligere samme år. Den største forandring fandt sted 2011-2013, hvor hele den bagvedliggende arkitektur blev omlagt og al kode skrevet om, samtidig med, at ny søgeplatform og nyt design kom til. I 2015 er bibliotek.dk blandt andet blevet responsivt, så elementerne på sitet nu tilpasser sig skærmstørrelsen på brugerens udstyr.

bibliotek.dk

I 2015 rundede bibliotek.dk 15 år. Det var samtidig året, hvor sitet blev responsivt, så samme version giver en god oplevelse for brugeren, uanset om denne benytter computer, tablet eller mobiltelefon.

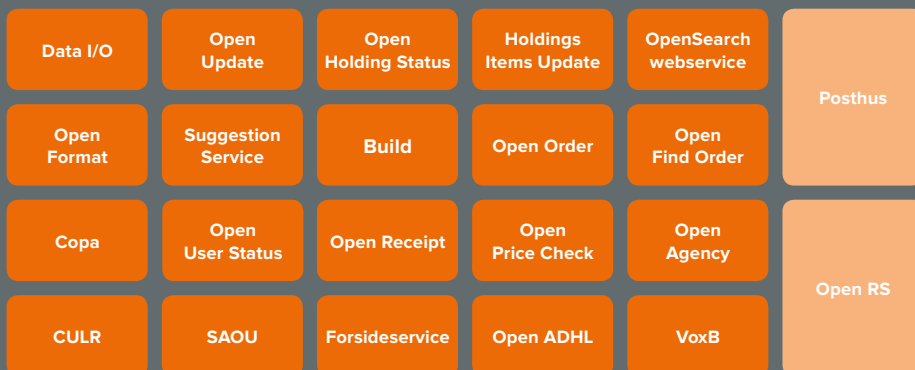
Udviklingen i 2015 omfatter blandt andet en ranking, der så vidt muligt viser brugeren de mest relevante titler i en søgning først. For at opnå dette er der arbejdet med en algoritme, der analyserer brugerens søgning og gætter på, om brugeren har søgt efter en forfatter, en titel eller et emne – og viser resultatet præsenteret ud fra denne analyse.

Vi er begyndt at arbejde med det søgemaskine-optimerede metadataformat schema.org, som vi i 2015 har implementeret på boglige materialer. Formålet er, at materialer vises på en måde, så f.eks. Google lettere kan forstå indholdet i bibliotek.dk og omsætte det til hits.

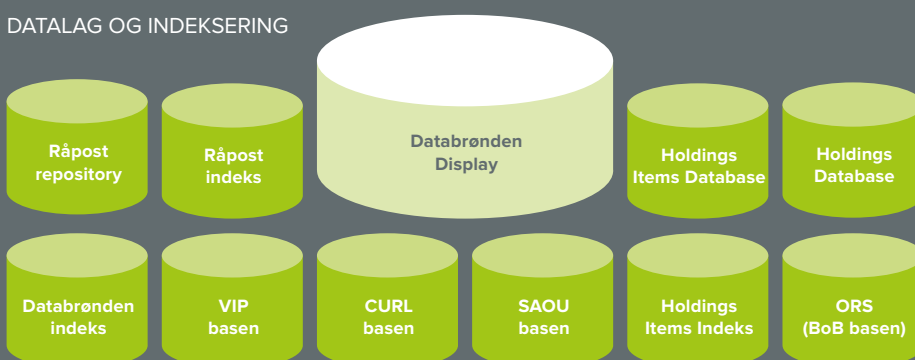
I efteråret 2015 blev den årlige brugerundersøgelse gennemført. Den viste høj tilfredshed, idet 83 % af respondenterne vurderede bibliotek.dk som god eller meget god. Udover graden af tilfredshed blev bl.a. holdninger til nye funktioner baseret på brugernes adfærd og interesser undersøgt samt den aktuelle brug af eksisterende funktioner.

Brøndkomplekset version 3.5

SERVICE- OG KOMPONENTLAG

DATALAG OG INDEKSERING

Databrønden har været i konstant udvikling siden første version i 2010. Version 3.5 er udviklet til at kunne håndtere, at biblioteker, der benytter det fælles bibliotekssystem, kan bruge brønden som fælles, central katalogbase, som de kan katalogisere til. Det samme gælder forsknings- og uddannelsesbibliotekerne, hvis de ønsker det.

Danbib

Danbib-udviklingen har i 2015 haft stort fokus på de nationale services, som i første omgang det fælles bibliotekssystem, FBS, har taget i brug. En række af de services, der er blevet udviklet i 2014, er i løbet af 2015 videreudviklet og tilpasset samspillet med den lokale del af FBS-systemet. Brønd 3.5, der skal danne basis for alle FBS-bibliotekerne, blev sat i drift i starten af året, og i skrivende stund kører Horsens og Aabenraa i drift på den. I løbet af 2016 vil også de øvrige FBS-biblioteker løbende blive sat i drift i henhold til den reviderede udrulningsplan, Kombit har udsendt.

Brønden bliver bibliotekernes fremtidige katalog og håndterer onlineopdateringer af nye og reviderede poster via servicen Update. Denne service er i 2015 videreudviklet og tilrettet, så den spiller sammen med katalogiseringsklienten i FBS.

At databrønden på den måde bliver en helt central del af den fremtidige infrastruktur, betyder en ændret håndtering af, hvordan poster importeres og eksporteres til og fra brønden. Denne proces er blevet konsolideret i løbet af året via projektet Data I/O (data ind/ud). Flowet, der erstatter det gamle "Posthus" blev videreudviklet i 2015, så fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekernes data i begyndelsen af 2016 ligeledes kan håndteres og behandles via dette system. Dette er en del af DBC's hensigt om at konsolidere Danbib, bibliotek.dk og FBS i samme brønd og derved skabe ny synergi mellem de tre produkter.

I løbet af året er første version af nye fjernlånsstandarder taget i brug, og de er efterhånden funktionsmæssigt på niveau med de gamle. Tilpasning og videreudvikling fortsætter i 2016.

Selve migreringen af Danbib-komplekset er startet – herunder arbejdet med en ny grænseflade til erstatning for det nuværende Netpunkt. Den sparringsgruppe, der blev nedsat i slutningen af 2014, er stadig aktiv og har været involveret i forbindelse med krav og ønsker til funktionalitet mv. Udviklingen af det nye Netpunkt fortsætter i 2016, og vi forventer at lancere en version 0.5 ved udgangen af 2016.

Data science

På linje med mange andre virksomheder arbejder DBC på i højere grad at udnytte de store mængder af informationer, som opsamles i form af logningsdata. Disse data kan anvendes til f.eks. statistik over

forbrugsmønstre, hvilket er med til at sikre en bedre driftsafvikling og samtidig giver input til udviklingsbehov.

Data om udlånmønstre mv. kan imidlertid også anvendes brugerrettet som grundlag for en mere dynamisk søgeoplevelse med forskellige muligheder for ranking og filtrering af søgeresultatet og mulighed for anbefalinger tilpasset brugertypen.

I 2015 er det grundlæggende arbejde med at opsamle og bearbejde de mange logningsdata udført, således at det forventes, at der i løbet af 2016 kan introduceres en række services baseret på denne tilgang til data.

I 2015 oprettede DBC et udviklingsteam, der specifikt arbejder med data science. Teamet har opbygget en infrastruktur, der kan håndtere store mængder logningsdata, og har på basis af disse bygget en række services, der kan give anbefalinger til brugeren. Disse services sættes i drift i løbet af 2016.

Mobil søg

Mobil søg er resultatet af det, der tidligere kaldtes 'Konsolideringsprojekt for DDB CMS og bibliotek.dk'. Navneskiftet er sket for at understrege og fremhæve projektets fokus på forbedret søgning samt et strategisk ønske om at tænke mobil først, når der udvikles.

I 2015 er første version af den åbne Mobil søg-platform blevet udviklet (leveres 2016). Versionen indeholder en række kernefunktioner for bl.a. søgning, profilhåndtering, lånerstatus og anbefalinger. Mobil søg-platformen optimerer således centrale funktioner, som bruges på tværs af bibliotekernes digitale produkter, og giver hermed mulighed for, at biblioteksløsninger i fremtiden kan udvikles hurtigere.

Udviklingen af Mobil søg er sket i tæt dialog med bibliotekarer og it-specialister. Der har således i sidste halvår af 2015 været afholdt tre workshops i samarbejde med DDB samt løbende været mulighed for at teste den responsive webgrænseflade. Som resultat af denne dialog er platformen blevet udvidet med et modul, som gør det muligt at hente biblioteksrelateret indhold fra DDB CMS.

Næste skridt i 2016 bliver at gøre Mobil søg-platformen i stand til også at servicere apps.

Drift

En væsentlig betingelse for at opnå en optimal driftsløsning er at afkoble programmerne fra den underliggende hardware, med andre ord at gøre hardwaren mere abstrakt for softwaren. Dette har man gennem de seneste år søgt at opnå gennem "virtualisering", hvor man indskyder et lag mellem software og hardware, som gør det muligt at styre tildeling af hardware-ressourcer mere fleksibelt og dermed få en bedre udnyttelse af hardwaren. I det forgangne år har vi taget hul på næste trin i denne abstraktion, idet vi er begyndt at pakke vores software i "containers". Det betyder, at vi kan pakke driftsklare løsninger i en softwarepakke, som automatisk kan rulles ud på nye servere, hvilket giver en større fleksibilitet i driftsafviklingen og en hurtigere metode til at introducere nye versioner i forbindelse med vedligehold.

Vedligehold

Som open source-udvikler har DBC en relativt stor portefølje af egenudviklede softwarekomponenter i drift, som skal holdes ajour. Dette kræver ofte ekspertise fra flere forskellige team, og derfor har DBC i 2015 introduceret et princip, hvor meget af det komplekse vedligeholdelsesarbejde foregår i kalendersatte perioder, hvilket gør det muligt at optimere processen og få allokeret de rigtige folk til opgaverne.

PRODUKTER

2015 har været et godt år for DBC's indholdstjenester, der er blandt de meste benyttede digitale bibliotekstjenester. Vi har udbygget kursusområdet og har sat tiltag i gang for at give bibliotekerne mere for pengene på produktet forsideservice.

Faktalink.dk og Forfatterweb.dk

De digitale indholdsprodukter Faktalink og Forfatterweb benyttes meget i skoler, gymnasier og biblioteker ved opgaveskrivning og som inspiration til forfatterskabs-læsning. Ved slutningen af 2015 rummer Faktalink 586 artikler og Forfatterweb 947 portrætter.

Forfatterweb er i løbet af året beriget med artikler, der giver en indføring i litteraturens perioder og genrer og rummer koblinger til relevante forfatterskaber. Ligesom bibliotekernes eReolen linker til Forfatterweb, er der

nu også etableret et samarbejde med Litteratursiden om at linke mellem de to sites.

På DanmarksBiblioteksindex opnåede Faktalink flere gange topplaceringer som den mest anvendte bibliotekstjeneste, bl.a. som følge af interesse i offentligheden for de organisationer og strømninger, der lå bag terrorhandlingerne i efteråret. Faktalink har som en nyskabelse suppleret de kendte artikler med en række letlæselige light-artikler for den yngre målgruppe.

Forfatterweb har udvidet formidlingen af litteraturens perioder og genrer.

Filmstriben.dk

Bibliotekernes tilbud 'Se film i lænestolen', hvor man kan se film hjemmefra ved at logge på med sin bibliotekspinkode, havde med 721.000 streams i 2015 en stigning i forbruget på ca. 14 % i forhold til 2014. Med udgangen af 2015 tilbyder Filmstriben 2.300 udvalgte spille-, kort- og dokumentarfilm. Filmstriben.dk rummer desuden portalen 'Se film på biblioteket' med 1.585 kort- og dokumentarfilm fra Det Danske Filminstitut, som kan vises ved arrangementer på bibliotekerne.

I 2015 blev der udviklet apps til iPad/iPhone- og Android-enheder, og der blev downloadet 90.000 Filmstriben-apps alene fra Apple App Store.

En app gjorde det i 2015 muligt at se Filmstriben på tablet og mobil.

I årets sidste halvdel er der arbejdet på at udvikle en ny grænseflade, som forventes klar i løbet af 2. kvartal 2016.

DBC driver endvidere en del af den tekniske backend til Det Danske Filminstituts tjeneste Filmcentralen. I 2015 var der 611.309 visninger i skolerne på 'Filmcentralen Undervisning' og 89.262 visninger på 'Filmcentralen for Alle' og 'Danmark på film'.

Materialevurderinger

I maj lancerede vi et site med nyhedslistes over materialevurderinger, der giver overblik uge for uge over ny skøn- og faglitteratur for henholdsvis børn og voksne samt film, spil og multimedier. Listerne henvender sig især til bibliotekarer, der har behov for at følge med i nye materialer, men som ikke selv deltager i materialevalget. Pr. marts 2016 er 56 biblioteker tilmeldt listerne.

Forsideservice

Vi har udviklet prototypen på en app, der kan tage et billede af en bogforside, genkende, hvilken bog, der er tale om, og give supplerende informationer – i første omgang en materialevurdering. Prototypen er blevet demonstreret for et mindre antal slutbrugere og biblioteksprofessionelle, således at deres tilbagemeldinger kan danne udgangspunkt for en kommende udvikling.

Desuden har vi arbejdet på en funktionalitet, der gør det muligt for bibliotekerne selv at uploade forsider til servicen, så antallet af forsider i basen kan øges. Vi forventer at kunne lancere funktionaliteten i løbet af 2016 efter en testperiode, hvor interesserede biblioteker vil blive inddraget.

Vopros

DBC har i tæt samarbejde med Biblioteksvagten fået udviklet en chatfunktion til platformen til spørgetjenester, Vopros, som også kan indlejres i lokale bibliotekssites og andre sites.

Palles Gavebod – Biblio

DBC er fortsat en del af konsortiet bag Palles Gavebod, og sitet benytter databrønden og en lang række af DBC's webservices.

Der er i løbet af 2015 arbejdet med forskellige kampagner. "Vild med film" i september, som blev til i samarbejde med Buster Filmfestival, havde fokus på filmanmeldelser. Inden for spiluniverset Minecraft har der været samarbejdet med folkeskoler rundt omkring i landet om historiefortælling i danskfaget. "Tegn verden" i november foregik i samarbejde med Unicef, og der blev indsendt tegninger fra 86 forskellige biblioteker. Også Sommerbogen var igen i 2015 en succes – der blev indsendt flere end 13.000 anmeldelser, hvilket er omkring 1.000 flere end året før.

Vi har gennem året arbejdet med at udvikle ny platform og grænseflade. Denne udvikling fortsætter i 2016, hvor en betaversion lanceres i april 2016 og følges op af udbyggede versioner i juni og september. Sitet – der kommer til at hedde Biblio – lægger vægt på forbedrede community-funktioner og bygger på en helt ny teknisk platform, som er fælles med projektet Mobil søg.

Sektorløsning til professionshøjskolerne

I løbet af 2015 er sektorløsningen til professionshøjskolerne yderligere konsolideret gennem fortsat videreudvikling og konsolidering af formidlingsplatformen Artesis.

Kurser

Kursusområdet er i 2015 blevet udbygget i form af flere og nye kurser inden for DBC's kerneområder.

Særligt har kurset med fokus på bl.a. databrøndens opbygning, indekser og CQL været efterspurgt og er blevet afholdt flere gange inden for samarbejdet med centralbibliotekerne i Gentofte, Roskilde og Vejle. Samlet er der i 2015 blevet afholdt ni kurser inden for det etablerede samarbejde med centralbibliotekerne.

Rekvirerede kurser i bibliotek.dk er fortsat efterspurgt, og de er blevet afholdt med forskelligt tema i løbet af året.

I 2015 er der desuden blevet afholdt kurser i regi af Referencefaggruppen om bibliotek.dk direkte målrettet denne gruppes behov. Dette samarbejde forventes fortsat i 2016.

Der er fortsat behov for kurser i katalogiseringsregler og formatering, og der er i løbet af året afholdt tre kurser inden for dette emneområde. Nyt i 2015 har været et kursus i introduktion til klassifikationssystemet Thema med forlagene som målgruppe.

DIALOG MED BIBLIOTEKERNE

Også i 2015 har løbende dialog med bibliotekerne sikret brugbare input til udviklingen af vores produkter. Vi har desuden arbejdet på at skabe interesse for biblioteksområdet blandt nyuddannede og it-professionelle.

Ajour med ønsker og behov

For at holde os ajour med bibliotekernes ønsker og behov, få input til konkret produktudvikling og sikre, at alle bibliotekstypers interesser varetages i den fælles biblioteksudvikling, afholder vi møder, workshops og lignende med repræsentanter for bibliotekerne.

Det sker blandt andet i regi af rådgivende udvalg, hvor senest BKM-udvalget, der drøfter biblioteks-katalogisering og materialevurderinger af bøger, film, lyd og multimedier, blev oprettet i 2015. (Se billede side 5).

I løbet af året har vi desuden deltaget på Kulturstyrelsens og Danmarks Biblioteksforenings årsmøder, ligesom vi har udstillet på Danmarks Læringsfestival, Skolemessen og Bogforum, hvor vi har fået mange gode input fra brugerne til udvikling af vores produkter.

Vi holder os også opdateret på internationale tendenser – blandt andet var vi blandt de omkring 3.000 deltagere fra 112 lande ved IFLAs konference i august.

Dialog om DBC's registrering og udvælgelse til bibliotekskatalogisering og lektørdtalelser er vigtig for at sikre, at vi dækker bibliotekernes behov. Her er det indkøbsafdelingen fra Gentofte Bibliotek, der var på besøg i maj.

DBC var hovedsponsor for Danmarks Biblioteksforenings årsmøde i april. Vores stand på mødets udstillingsområde var i sin opbygning inspireret af en togvogn og blev da også flittigt benyttet som 'spisevogn' af deltagerne.

Blad til biblioteksansatte

For at kommunikere tydeligt om, hvad DBC præcist bidrager med i udviklingen af løsninger til det danske biblioteksvæsen, har vi siden marts 2015 udgivet det trykte blad #dbc, som primært er målrettet kommunale kulturpolitikere og ansatte ved folkebibliotekerne.

Kundeservice

Vores kundeservice har i 2015 haft cirka 17.000 henvendelser om DBC's produkter. En del håndteres i 1. linje, mens de øvrige går til 2. og 3. linje, når en løsning kræver nærmere analyse.

Den nuværende erfaring med kundeservice har dannet grundlag for det arbejde, vi har startet i 2015 som forberedelse til at kunne fungere som 'single point of contact' om det fælles bibliotekssystem for størstedelen af landets folkebiblioteker og pædagogiske læringscentre.

Bladet #dbc har i 2015 blandt andet beskæftiget sig med data science, den nationale databrønd og DBC's registrering af materialer.

Øverst til venstre

Kjartan Trætteberg, kandidat fra Det Informationsvidenskabelige Akademi, fik i september overrakt DBC-prisen i informationsvidenskab.

Øverst til højre

Oline Møller Thomsen, kandidat fra It-Universitetet, fik i januar 2016 overrakt DBC Specialeprisen 2015 for sit speciale om litteraturformidling via streaming-tjenester.

Nederst

It-udvikler Rasmus Erik Voel Jensen vandt DBC's app-konkurrence og fik i begyndelsen af 2016 overrakt prisen af administrerende direktør Mogens Brabrand Jensen. Andenpræmien gik til seniorforsker ved DTU, Finn Årup Nielsen, mens de tre studerende fra samme institution, Ionna Psylla, Konstantinos Michail og Pietro Davide Doldo vandt tredjepræmien.

Uddannelsesinstitutioner

Vi tilbyder gratis forelæsninger for informationsvidenskabelige og andre relevante uddannelsesinstitutioner. I 2015 har vi holdt 13 sådanne forelæsninger om metadata, bibliografisk udvikling, emneindeksering, brugerundersøgelser og ranking.

Som supplement til den pris, vi i en længere årrække har uddelt for specialer fra Det Informationsvidenskabelige Akademi ved Københavns Universitet, indstiftede vi i 2015 en årlig specialepris, der ikke er knyttet til bestemte fag eller uddannelsesinstitutioner. Formålet er at skabe interesse for DBC og biblioteksområdet blandt it-kandidater m.fl. Prisen tilfalder "bedste kandidatspeciale med relevans for DBC's virke", og første modtager blev en kandidat fra It-Universitetet i København.

En konkurrence, som DBC udskrev i sommeren 2015, henvendte sig også – blandt andre – til studerende. Konkurrencen drejede sig om bedste nye applikation på basis af kulturdata, og ud af de ti forslag kåredes tre vindere i januar 2016 i forbindelse med arrangementet Data Science Day på DBC.

Data i spil

DBC var medarrangør af det årlige arrangement HACK4DK, som foregik i oktober. Vi stillede udlånsdata om cirka 60 mio. udlån fra danske biblioteker og om 2,8 mio. sete film på Filmstriben til rådighed sammen med metadata om cirka 30 mio. biblioteksmaterialer samt adfærdsdata om brugen af bibliotek.dk og data om fjernlån mellem biblioteker, og vi deltog med seks medarbejdere.

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY (CSR)

DBC's arbejde med CSR bygger på bevidstheden om, at vi er en samfundsejet virksomhed, hvis rolle er at bidrage til det biblioteksvæsen, vi er en del af.

Målsætninger

CSR-arbejdet understøtter DBC's strategi og forretningsmål og har følgende målsætninger:

- DBC skal være en attraktiv arbejdsplads for nuværende og potentielle medarbejdere, ved at vi til stadighed vedligeholder og udvikler de måder, vi varetager den sociale ansvarlighed på.
- Vi opbygger social kapital i form af engagement, arbejdsglæde og fleksibilitet ved at praktisere en velafbalanceret og socialt ansvarlig personalepolitik.
- Eksisterende og potentielle medarbejdere, kunder, partnere, ejere og det omkringliggende samfund skal vide, at vi er en ansvarlig virksomhed.

Arbejds miljø og sundhed

Resultatet af en arbejdspladsvurdering i starten af 2015 er, at DBC på stort set alle parametre igen ligger markant bedre end sammenlignelige virksomheder.

Arbejds miljøudvalget har ikke haft sager af alvorlig karakter på dagsordenen i 2015. Det psykiske arbejdsmiljø er blevet fast punkt, så der løbende er dialog om og fokus på udfordringer, der måtte opstå.

Årets sygefravær har i gennemsnit været 5,6 dage pr. medarbejder, fraregnet langtidssygdom (dvs. mere end tre uger). Det er et fald fra 2014, hvor gennemsnittet var 6,0 dage pr. medarbejder. Antallet af langtidssygemeldinger er også faldet. I 2015 har 32 medarbejdere benyttet et tilbud om et forebyggende sundhedstjek.

Medarbejderudvikling

Vi prioriterer faglig og personlig udvikling, og i 2015 anvendte vi i gennemsnit 4,5 dage pr. medarbejder på efteruddannelse. Desuden har vi videreudviklet vores koncept for medarbejderudviklings samtaler, så der nu i endnu højere grad er fokus på trivsel og faglige kompetencer samt at fastsætte fremadrettede mål.

Kulturelle aktiviteter

Mere end 80 % af medarbejderne er medlem af personaleforeningen, der arrangerer udflugter af kulturel karakter, juletræsfest, skiture m.m. og er med til at øge sammenholdet og arbejdsglæden.

Miljø

Vores fokus på at begrænse energiforbruget har i 2015 udmøntet sig i, at vi har skåret 95.819 kWh af elforbruget i forhold til 2014. Siden 2011 er elforbruget dermed faldet med 300.096 kWh, svarende til 26,5 %.

Læs mere i vores CSR-rapport

DBC's arbejde med socialt og samfundsmæssigt ansvar varetages i samarbejde mellem ledelsen og repræsentanter for de faglige medarbejdergrupper. Den årlige CSR-rapport er en del af synlighedsindsatsen af dette arbejde.

PERSONALESAMMENSÆTNING ULTIMO 2015

Antal medarbejdere 154
(svarende til 151,2 fuldtidsansatte)

Kønsfordeling
54 % mænd
46 % kvinder

Gennemsnitsalder
49,4 år

Gennemsnitlig anciennitet
15,4 år

Overenskomster
72 % AC – 15 % HK – 10 % Prosa
Ledelsesgruppen udgør de resterende 3 %

ØKONOMISKE NØGLETAL

Udviklingen har igen i 2015 været positiv med et resultat på 6,4 mio. kr.

Det er vigtigt, at DBC løbende udvikler de ydelser, vi leverer, og tilvejebringer dem i overensstemmelse med kundernes ønsker og krav om bl.a. et fornuftigt forhold mellem pris og kvalitet.

Som et resultat af denne tankegang satte DBC prisen for bibliotekskatalogiseringen ned med 7 % for 2015, og igen i 2016 reducerer vi priserne – denne gang med 5 % billigere Danbib-adgang.

Den fælles solidariske finansieringstankegang, der alle årene har præget samarbejdet med bibliotekerne, vil fortsat være bærende i de kommende år.

Med udviklingen af bl.a. det fælles bibliotekssystem bortfalder en række af de ydelser, DBC leverer i dag. Kombineret med øget pres på økonomien i bibliotekssektoren forventer DBC i de kommende år en omsætningsnedgang samt stigende krav til levering af flere og bedre ydelser, uden at dette forøger omkostningerne for bibliotekerne. DBC vil være fokuseret på at opfylde dette.

Overskrifterne for regnskabet 2015 er:

- Udviklingen har været tilfredsstillende, og der er sket omkostningstilpasninger for at imødegå den fremtidige vigende omsætning.
- Udsigten for 2016 er et acceptabelt resultat, der vil ligge noget under 2015.
- Såvel omsætning som resultat og afkast på egenkapitalen er ekstraordinært højt.
- Omsætningsfremgangen på 5,6 mio. kr. er drevet af nye udviklingsprojekter og øget salg af Filmstribens ydelser.
- Årets resultat efter skat på 6,4 mio. kr. giver en overskudsgrad på 5,8 % og et afkast på egenkapitalen på 15,5 %.
- Soliditeten er steget med 7 procentpoint til 64,7 %.

SELSKABETS HOVED- OG NØGLETAL

	2011	2012	2013	2014	2015
Hovedtal i tusinde kr.					
Nettoomsætning	145.679	154.626	156.552	153.660	159.279
Bruttoresultat	106.403	111.886	110.773	111.144	111.915
Personaleomkostninger	90.879	94.842	96.183	95.957	93.736
Driftsresultat	3.716	6.564	5.308	6.015	9.181
Resultat af finansielle poster	-205	881	79	-16	-52
Årets resultat	2.686	5.145	3.545	3.935	6.372
Balancesum	60.022	61.861	63.680	66.049	68.635
Investering i materielle anlægsaktiver	7.139	8.846	6.432	4.873	3.854
Egenkapital	25.421	30.566	34.111	38.046	44.418
Gennemsnit antal årsværk	158	160	161	157	152
Nøgletal					
Bruttomargin	73,0 %	72,4 %	70,8 %	72,3 %	70,3 %
Egenkapitalens forrentning	8,3 %	18,4 %	11,0 %	10,9 %	15,5 %
Soliditetsgrad	42,4 %	49,4 %	53,6 %	57,6 %	64,7 %
Overskudsgrad	2,6 %	4,2 %	3,4 %	3,9 %	5,8 %
Personaleomkostninger (andel af omsætning)	62,4 %	61,3 %	61,4 %	62,4 %	58,9 %

STATISTIK PÅ KERNEOMRÅDER

NATIONALBIBLIOGRAFISK PRODUKTION

Nationalbibliografi (vægtede registreringer)	2013	2014	2015
Dansk Bogfortegnelse*, fysiske materialer (inkl. multimedier)	16.452	18.215	17.511
Dansk Bogfortegnelse*, online materialer (inkl. multimedier og kopikatalogiseringer)	6.130	5.909	7.603
Dansk Artikelindeks (inkl. anførsel af link ved registrering af fysisk version og online-version i samme post)	14.629	14.849	15.385
Dansk Billedfortegnelse (inkl. film online)	7.057	8.395	6.368
Danske Musikoptagelser (inkl. musik online)	2.261	2.220	1.946
Dansk Lydfortegnelse (inkl. lyd online)	1.768	1.673	1.816
Dansk Anmeldelsesindeks (inkl. anførsel af link ved registrering af fysisk version og online-version i samme post)	1.706	1.671	1.631
Musikanmeldelser	322	365	326
Vægtede registreringer i alt	50.325	53.297	52.586

* Grønlandsk Bogfortegnelse er inkluderet i Dansk Bogfortegnelse.

I henhold til nationalbibliografiaftalen skal DBC levere mindst 45.500 vægtede registreringer om året. En bog har vægten 1. Vægte for øvrige materialetyper er fastsat ud fra, hvor lang tid de tager at registrere – typisk er vægten under 1, hvilket vil sige, at det faktiske antal registreringer er højere end det vægtede antal.

DANBIB

Antal poster i Danbib	2013	2014	2015
Poster (mio.)	35,4	36,3	36,2
Bestillinger (mio.)	2,0	1,8	1,9

BIBLIOTEK.DK

Antal poster i bibliotek.dk	2013	2014	2015
Poster (mio.)	13,6	14,1	13,5
Besøg (mio.)	3,9	3,0*	3,4
Bestillinger i alt (mio.)	1,8	1,4	1,6
– heraf fjernlån (mio.)	1,2	1,0	1,1
– heraf automatiserede fjernlån	67,8 %	65,5 %	68,7 %

* Der kan mangle data for 3. kvartal 2014 på grund af skift til nyt statistikopsamlingsværktøj.

WWW.DBC.DK

